

Informovaný souhlas rodiče s výkonem

Operace náhlých příhod břišních u dětí

Vážení rodiče,

vzhledem k tomu, že jako svéprávní jedinci se podílíte významným způsobem na diagnostickém a léčebném postupu navrženém u Vašeho dítěte, máte nezadatelné právo být před Vaším rozhodnutím o těchto postupech podrobně informováni.

Na základě aktuálního zdravotního stavu Vašeho dítěte byla lékařem indikována operace náhlých příhod břišních.

Jaký je postup přijetí:

Přicházíte se svým dítětem pro náhle vzniklé břišní obtíže, které mohou ohrozit jeho život. Proto jej k nám odeslal praktický lékař nebo jste přišli s tímto podezřením sami. Při přijetí na dětská lůžka Chirurgické kliniky, nebo je-li Vaše dítě mladší než 1 měsíc, na Oddělení neonatologie, doplňujeme potřebná vyšetření, abychom podezření potvrdili nebo vyloučili. Někdy je diagnóza jasná ihned, jindy až po uplynutí několika hodin, během kterých Vaše dítě lékař opakovaně prohlédne, případně doplní další potřebná vyšetření, která pomohou odlišit skutečnou akutní příhodu břišní (vyžadující operační léčbu) od stavu, který takovou příhodu pouze napodobuje (například zánět nitrobřišních lymfatických uzlin simuluje akutní zánět appendixu – červovitého přívěsku slepého střeva).

Jaký je důvod (indikace) tohoto výkonu:

Z nejčastějších náhlých příhod břišních (NPB) může Vaše dítě ohrozit akutní zánět v dutině břišní – nejčastěji zánět „slepého střeva“ (nesprávný, ale nejběžněji užívaný výraz), tj. zánět červovitého přívěsku slepého střeva – appendix. Ostatní akutní záněty v orgánech dutiny břišní léčíme neodkladnou operací v dětském věku méně často, ale pokud k nim dojde, probíhají často dramaticky – například akutní zánět střev novorozenců.

Další skupinou náhlých příhod břišních je porucha střevní průchodnosti, střevní neprůchodnost – lidově nazývaná zaulzení střev. Zatímco u dospělých je nejčastější příčinou tohoto stavu nádorové onemocnění, u dětí vzniká buď na podkladě vrozené vady nebo při takzvané invaginaci, kdy překotně se pohybující tenké střevo se samo vsune do střeva tlustého a tím dojde k porušení střevní kontinuity – průchodnosti. Podezření na uvedený stav ověřujeme ultrazvukovým nebo rentgenovým vyšetřením, při nepřesvědčivosti nálezů kombinovaným nebo opakovaným vyšetřením.

Alternativy výkonu:

Alternativní formou v indikovaných případech je laparoskopická revize dutiny břišní.

Jaký je režim pacienta před výkonem:

V každém případě dítě přijaté s podezřením na NPB nesmí nic jíst ani pít, potřebné tekutiny dostane do žíly, současně dostává utišující léky, abychom ulevili jeho bolesti. Předoperační příprava probíhá souběžně s dovyšetřováním stavu. Stav dítěte konzultujeme s anesteziologem, který bude dítěti poskytovat anestézii. **Dítě musí být před operací lačné 6 hodin, pít může 2 hod před výkonem.** Pokud stav dítěte vylučuje dodržení tohoto požadavku nebo dítě zvrací, je nutné zabezpečit odvedení žaludečního obsahu sondou, zavedenou přes nosní díрку do žaludku, abychom předešli vdechnutí agresivních trávicích šťáv do dýchacích cest. Před odvezením dítěte na operační sál mu sestra podá podle doporučení anesteziologa premedikaci (léky v kombinaci jednak dítě zklidňující, jednak snižujících možná rizika anestézie). Po premedikaci je dítě odvezeno na operační sál. Až do prostoru před operačními sály může dítě v doprovodu rodičů.

Jaký je postup při provádění výkonu:

Operace se provádí na operačním sále. Menší děti jsou usnuty vdechováním směsi plynů s kyslíkem, které mají současně znecitlivující efekt. Větším dětem anesteziolog aplikuje úvodní dávku celkového znecitlivění do žíly, pak se již anestézie udržuje vdechováním směsi plynů. Operace začíná dezinfekcí kůže, kožní řez je umístěn v závislosti na místě nemocného orgánu v dutině břišní. Po provedení břišní části operace (odstranění appendixu, odstranění překážky v zažívacím traktu, odstranění hnisu z dutiny břišní – podrobnosti Vám před i po operaci sdělí ošetřující lékař) se do dutiny břišní mnohdy zakládá jeden nebo více drenů (hadiček k odvedení tekutin, které se v dutině břišní tvoří následkem probíhajícího zánětu). Operace končí sešitím operační rány.

Jaké jsou možné komplikace a rizika:

Jako každý operační výkon je i tento spojen s rizikem komplikací. Zde je uveden výskyt nejběžnějších komplikací:

- alergie na léky nebo dezinfekční roztok – kopřivka se svěděním kůže, dechové potíže, slabost, pokles krevního tlaku až šokový stav, celkový otok těla,
- vznik zánětu plic po operaci,
- krvácení během operace nebo po operaci z operační rány – může si vyžádat nutnost hradit krevní ztrátu krevním převodem,
- infekce operační rány – s odstupem 1-3 dnů se zhorší již ustupující bolest v oblasti operační rány, která zarudne, z rány může vytékat zkalená tekutina nebo hnis. Pak je nutno ránu rozevřít, často ji převazovat až do zhojení,
- nitrobřišní pooperační komplikace typická pro tu kterou operaci – např. vytvoření hnisavého ložiska v dutině břišní v místě původního zánětu, pod játry, pod bránicí nebo mezi střevy, rozpad místa sešití střev po odstranění poškozené části střeva s následným vznikem zánětu pobřišnice, což je velmi závažná a život ohrožující komplikace,
- porucha střevní průchodnosti následkem vzniku srůstů mezi střevy po proběhlém zánětu a operaci – tendence k tomuto stavu je individuální,
- vznik keloidní jizvy – to znamená ztlustělé, nápadně nad okolí vyvýšené jizvy. Její vznik je dán individuální nepříznivou vlastností hojení,
- vznik kýly v jizvě – s odstupem po operaci, zvláště při komplikovaném hojení se zánětem, může dojít k rozestoupení svalu v místě původně sešité rány a k vyklenování obsahu dutiny břišní, stav se řeší operací s časovým odstupem – sešitím uvolněné části jizvy.

Nelze ani jednoznačně vyloučit, že dojde k tak závažné změně zdravotního stavu či komplikaci, která povede k další operaci nebo k úmrtí pacienta. Dále nelze ani vyloučit výskyt vzácných a ojedinělých komplikací, které nejsou součástí tohoto výčtu.

Jaký je režim pacienta po provedení výkonu:

Z operačního sálu je pacient převezen na dospávací pokoj, kde je sledován do odeznění anestézie. Následně hospitalizace pokračuje na Chirurgické klinice nebo na Oddělení neonatologie. Je-li v závažném stavu, např. je nutné ponechat dítě na umělém – přístrojovém – dýchání nebo je nutné zajistit po operaci více dnů výživy jen do žíly s vyloučením podávání stravy ústy – pak dítě předáme po operaci na Klinikou dětského lékařství.

Podle závažnosti stavu se v různě dlouhém intervalu, zpravidla jednoho až pěti dnů, dítě postupně začne živit nejprve tekutinami, pak tekutou a posléze i tuhou stravou, její skladbu určuje lékař ve spolupráci se sestrou. Pokud chcete dítěti po operaci přinést něco k jídlu nebo pít je vždy nezbytné se poradit s ošetřujícím personálem, některá jídla by mohla dítěti i uškodit předčasným přetížením trávicího traktu. Obnovení střevní činnosti po břišní operaci může trvat i několik dnů, podle toho se také řídí způsob výživy dítěte. Po operaci je nutné dodržet v operační den, případně delší dobu, klid na lůžku, po úpravě celkového stavu se dítě může volně pohybovat po oddělení. Bez doprovodu zodpovědné osoby nesmí oddělení opouštět.

Identifikační údaje pacienta(tky):

Příjmení:		Jméno:		Titul:		RČ:	

Identifikační údaje zákonného zástupce, opatrovníka:

Příjmení:		Jméno:		Datum narození:	
Bydliště:					

Plánovaný výkon:

Operace náhlých příhod břišních u dětí

Vysvětlující pohovor provedl:

identifikace a podpis lékaře

Prohlašuji, že mi byl náležitě objasněn důvod, předpokládaný prospěch, způsob provedení, následky i možná rizika a komplikace plánovaného výkonu. Dále mi byly vysvětleny možné alternativy včetně jejich komplikací a zdravotní důsledky vyplývající z nepodstoupení plánovaného výkonu. Měl(a) jsem možnost zeptat se lékaře na všechno, co mě ve vztahu k plánovanému výkonu zajímá a obdržel(a) jsem vysvětlení, kterému jsem porozuměl(a). S provedením výše uvedeného výkonu souhlasím.

Dále prohlašuji, že jsem pravdivě informoval(a) ošetřujícího lékaře o dosavadním vývoji zdravotního stavu svého dítěte, včetně informací o infekčních nemocech, o zdravotních službách poskytovaných jinými poskytovateli, o užívání léčivých přípravků, včetně užívání návykových látek, a dalších skutečnostech podstatných pro poskytování zdravotních služeb a nezatajil(a) jsem žádné okolnosti zdravotního stavu svého dítěte, které jsou překážkou v provedení výkonu či mohou být v jakékoli souvislosti se vznikem komplikací.

Bylo mi podáno vysvětlení, že v případě výskytu neočekávaných komplikací vyžadujících neodkladné provedení dalších výkonů nutných k záchraně života nebo zdraví mého dítěte, budou tyto výkony provedeny.

V Ostravě dne: .....

.....
podpis pacienta(tky), zákonného zástupce,
opatrovníka